

La febre aftosa. Document informatiu

Què és ?

És una malaltia vírica molt infecciosa que afecta bàsicament el bestiar, caracteritzada per febre i aparició de vesícules o aftes, localitzades sobretot a la boca i peülles. El virus que produeix la infecció és de la família Picornaviridae, gènere *Aphthovirus*. Hi ha set serotipus immunològicament diferents i que no presenten immunitat creuada.

Com es difon ?

La febre aftosa és una malaltia molt contagiosa que pot ser transmesa per contacte directe o indirecte amb els animals afectats. La transmissió de la malaltia per l'aire és important. Les condicions meteorològiques i la topografia juguen un paper fonamental en la seva difusió. També es difon pel moviment d'animals, persones, vehicles o altres objectes que hagin estat contaminats pel virus.

Les persones poden patir-la ?

Malgrat la importància donada pels mitjans de comunicació a aquest tema quan apareix un focus, probablement per la repercussió que va generar l'Encefalopatia Espongiforme Bovina sobre l'opinió pública, la notificació de la malaltia en humans és molt rara (1 sol cas al Regne Unit des de 1966). Els efectes en humans són similars als d'una grip amb simptomatologia cutània. No es coneixen implicacions en la cadena alimentària.

Quins són els animals susceptibles ?

Els bovins, ovins, caprins i porc. També ho són els remugants salvatges i algunes espècies de zoològic com l'elefant. Els camèl·lids (camells, dromedaris, llames...) tenen baixa susceptibilitat.

Quins efectes té la malaltia ?

Els símptomes més freqüents en les espècies susceptibles són la febre, anorèxia, sialorrea i coixesa (aquestes últimes produïdes per les vesícules o "aftes" localitzades principalment a la llengua i cavitat bucal, narius, morro dels suïds, peülles i mugrons).

Aquesta malaltia no sol tenir un curs fatal, excepte en animals molt joves que poden arribar a desenvolupar lesions cardíaques i de curs agut. Els efectes més seriosos esdevenen per l'afectació de la producció ramadera (avortaments, pèrdua de pes, disminució de la producció de llet, etc. La majoria dels animals curen per si sols després de 2 o 3 setmanes de curs de la malaltia.

La justificació de les mesures de vigilància epidemiològica ve donada per la gran facilitat de difusió de la malaltia i les pèrdues econòmiques que se'n deriven.

Quines mesures de control s'adopten ?

Les mesures de vigilància epidemiològica per evitar la difusió de la malaltia es basen en la restricció dels moviments de bestiar i els seus productes a les regions afectades. Aquestes mesures queden recollides a la Directiva del Consell 2003/85/CE, de 29 de setembre de 2003, relativa a les mesures comunitàries de lluita contra la febre aftosa publicada al Diari Oficial de la UE de 22/11/2003, la Directiva 2006/104/CE del Consell de 20 de novembre de 2006 i a les decisions 2005/615/CE de la Comissió de 16 de agosto de 2005, 2006/552/CE de la Comissió de 3 de agosto de 2006 i 2008/339/CE de la Comissió de 25 de abril de 2008.

La normativa estableix les disposicions comunitàries mínimes en matèria d'eradicació i lluita contra la febre aftosa que s'han d'aplicar en cas d'aparició d'un focus de la malaltia, independentment del tipus de virus causant, i certes mesures preventives per fer prendre consciència i preparar millor a les autoritats competents i la comunitat rural davant d'aquesta malaltia. A més deixen a criteri dels Estats membres la potestat d'adoptar mesures més estrictes que les previstes per evitar i combatre una epidèmia de febre aftosa.

L'Estat espanyol va publicar el Reial Decret 2179/2004, de 12 de novembre, pel que s'estableixen mesures de lluita contra la febre aftosa. Aquest Reial decret té per objecte establir les mesures de lluita mínimes que s'han d'aplicar en cas de focus de febre aftosa, independentment del tipus de virus, així com determinades mesures preventives destinades a millorar la conscienciació i la preparació de les autoritats competents i dels ramaders.

Document redactat el març de 2001, revisat i actualitzat el maig de 2014.